

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 24 Sierpnia r. s. 1825 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sanktpetersburskich jest dnia 15 sierpnia.

Przez najwyższe Ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu wydane:

D. 31 lipca, na Kamiennym-Ostrowie, naczelnik IVgo oddziału, Departamentu różnych podatków i poborów Ministerjum skarbu, radca kolegialny *Chwostow*, mianowany naczelnikiem archiwum Departamentu dóbr Państwa; a na jego miejscu naznaczony radca dworu *Gudim-Lewkowicz*, dotąd urzędnik do osobnych poleceń w tymże Departamencie.

D. 4 sierpnia tamże, radca stanu, *Diwow*, znajdujący przy poselstwie Cesarskiem w Paryżu, przy zupełnem, na własną prośbę, uwolnieniu ze służby, wyniesiony na rzeczywistego radcę stanu.

Przez rozkaz najwyższy, objawiony Rządzącemu Senatowi przez sprawującego ministerjum spraw wewnętrznych d. 7 sierpnia r. t., radca kolegialny *Xiążę Dolhoruki*, inspektor kwarantany isakowieckiej, zgodnie ze swoim życzeniem, uwolniony od tych obowiązków dla naznaczenia do innych; a na jego miejsce przeznaczony poliemejster kamieniec-podolski, odstawni podpółkownik *Biernacki*, z zatrzymaniem pensyi dożywotniej, naznaczony dlań przy odstawce ze służby wojskowej.

Ukazy Rządzącego Senatu, nowo ogłoszone:

D. 16 lipca 1825 z Igo Departamentu, o dodatku płacy za utrzymanie pensjonarzów i półpensjonarów kadetów korpusu górniczego.

D. 17 lipca 1825, z Igo Departamentu, o zdjęciu z obywatela *Kamynina* niedoimki od dochodów.

D. 23 lipca 1825, z Igo Departamentu, o niepobieraniu posłhu od majątków poddanych tokańskich i parmeńskich, wyprowadzanych za granicę.

D. 30 lipca 1825, z Igo Departamentu, o uldze dla handlujących w kraju noworossyjskim i strzymaniu po całym Państwie sprawdzania handlow i przemysłow do roku następnego 1826go.

TURCYA.

Stambuł dnia 25 lipca.

(z *Dostrzegacza Austriackiego*).

Biuletyny umieszczone w gazecie Idryjskiej o bitwie pod *Mili*, która dnia 25 czerwca została stoczoną, są zmyśleniem, dla zaspokojenia ludu podobionem. Pochód *Ibrahima* przeciwko *Napoli* był widocznym tylko rekognoskowaniem. W utarczce pod *Mili*, pomimo gęstego ognia, dawnego z okrętów greckich i przez oddział, którym *Demetry Ipsylanty* dowodził, egipcyanie dwóch tylko ludzi stracili.

Niebezpieczeństwa, na które *Ibrahim* basza w odwrócenie swoim miał być wystawiony, także w Idryjskiej wylęły się gazecie. Ze brzo przeskody odebrał *Trypolizę*, nie masz wątpliwości; o późniejszych czynach niewiadomo jeszcze. W jednej z gazet greckich jest wzmianka o zaciętej bitwie pod *Tricorfa*, którą *Kolokotroni Ibrahimowi* wydał; tymczasem miejsca tego nazwiska na mappach, które mamy przed sobą, nie znajdujemy. Zdaje się, że i to jest zmyśleniem także, bo gdy

wojsko, które do *Navarinu* przybyło, przed 7 lub 8 lipca w pochód udać się nie mogło, nie masz wątpliwości, że *Ibrahim* bez otrzymanego posilku nie wdawałby się w żadną walkę. Trzeba w tej mierze czekać późniejszych doniesień.

Zaraz po pokazaniu się *Ibrahima* pod murami *Napoli*, zajął się rząd grecki dochodzeniem jakiegoś spisku, i uwięził kilku deputowanych. Uwięziono także na wyspie *Syra* kilku znakomych kupców, a między innymi, *Maturani*, *Tarpuci*, *Cichlichy*, *Boccochi* i t. d., których mają w podejrzeniu o porozumienie z *Ibrahimem* baszą. Uwięziono także kupca *Nitti*, który właśnie tylko co przybył z *Alexandryi*, a na okręt jego włożono embargo. Wdanie się konsulów zagranicznych za uwięzieniami było bezskuteczne. Z dnia 11 na 12 b. m. odwieziono wszystkich na wyspę *Idryę*.

Mnóstwo greków uchodzi z *Morei* i *Liwadyi*, szukając w *Azji*, a mianowicie w okolicach *Smyrny*, schronienia. Doznają tam dobrego przyjęcia i spokojności, byle należący od nich podatek głównego opłacili.

Korfu dnia 21 lipca.

(z teyże gazety)

W tey chwili dowiadujemy się, że *Reszad* basza przypuścił d. 14 b. m. szturm do *Missolungi*. Nazajutrz zaraz żądali grecy 24rogodnianego zawieszenia broni, na które zezwolono. Jest nadzieja, że najdalej 20 lub 21 b. m. poddanie się tey twierdzy nastąpi. Wiadomość ta (dodaje *Dostrzegacz Austr.*) pochodzi z prywatnego, lecz z wiary godnego, źródła. Czas prawdę wykryje.

Od granic Tureckich d. 4 sierpnia.

Przez Francją odebrano z Grecyi następujące dokładniejsze wiadomości, a po części nawet późniejsze, niż zawarte w listach generała *Roches*.

— Z *Zante* 7 lipca: „Goniec wysłany przez *Kolokotroniego* i przybyły do *Pyrgos* w zachodniej *Morei* naprzeciw *Zante*, donosi, iż *Ibrahim* basza posunął się do *Argos*, a d. 25 czerwca doznawszy niespodziewanego odporu i utraciwszy 400 ludzi, spalił d. 28 czerwca to miasto; nazajutrz cofnął się ku *Trypolizii* i w odwrócenie swoim musiał stoczyć bitwę z *Kanatusso* w wąwozach *Parthenion*. Tymczasem rozmaite korpusy greckie, przybywszy z okolic wschodnich i południowych, zajęły stanowiska około *Trypolizy* i zamknęły *Ibrahima*. *Kolokotroni*, ojciec, stoi w *Tarikarfa*; *Kaliopolo* z *Kolokotronim*, synem, w *Baltessi*; *brabia Delijani* przy *St. Isidor*; *Zaimi*, *Londos* i *Notasapulo* w *Liwadyi*; *Patrakos* przy górze, a *Karatazzo* z regularnym wojskiem z *Nauplii* przy górze *Parthenion*. Wojsko greckie wynosi 20,000 ludzi, oprócz żołnierzy, którzy się jeszcze zbierają w tyle *Ibrahima*. Piechota nieprzyjacielska stoi w *Trypolizii*, a jazda obozuje na pobliskich polach. Grecy odwrócili źródła, które dostarczają wody *Trypolizii*.

— Z *Zante* 8 lipca: „Gdy *P. Rigny* był z powitaniem u *Ibrahima* baszy w *Nissi*, wódz ten egipski, ruszywszy z *Modonu*, spalił już był 22 wsi i otwarte miasteczko *Kalamate*. Karał uciąć głowę *Gregoriusowi* Biskupowi w *Modon*, którego gazeta smyrneńska *Dostrzegacz Wschodni* tylekroć wystawiała jako nieprzyjaciela turków, i który był objęty kapitulacją *Navarinu*. Od d. 20 do

24 czerwca rachują 5000 kobiet, dzieci i starców, którym pałasz egipcyan życie odebrał. Xięża Grecy, którzy wpadli w ręce egipcyan, zostali powieszani w ornatach na drzewach. Banda tych nędzników trudni się soleciem głów i posyła je do *Stambułu*. Niedaleko *Leonari*, rozdał *Ibrahim* pewną liczbę młodych greczynek oficerom europejskim, które hordy jego ćwiczą i niemi dowodzą. Odstępcy ci zamienili nazwiska swoje Chrześcijańskie na tureckie, noszą ubior wschodni, i okazują się gorliwymi w pustoszeniu Chrześcijańskich kościołów i świętości.

— Z *Zante* 11 lipca: „Przeszło 100 statków przewozowych ma być najętych od Porty i baszy Egiptu dla sprowadzenia potrzeb *Ibrahimowi* baszy; niekiedy płyną pod zastoną okrętów wojennych, aby ich grecy nie zabrali.”

List z *Korfu* pod d. 21 lipca wyraża: „*Ibrahim* basza opanował w krótkim czasie *Navarino*, *Kalamate*, *Arkadyę*, *Tripolizę*, i *Argos*; twierdzą nawet, iż twierdza *Napoli di Romania*, po niejakiem do niej strzeleniu, poddała się muzułmanom. *Jussuf* basza wyszedłszy z *Patrassu*, miał osadzić *Vostizza*, *Gastuni* i wszystkie wsie wokolicy. *Missolunga* jest ściśle opasana, i zdaje się, iż za 6 lub 7 dni poddać się musi. Część floty tureckiej, złożona z 54 okrętów większych i mniejszych, krąży przed *Missolungą*.”

Donoszą z *Zante* pod d. 10 lipca, iż *Kolokotroni* kazał uciąć głowę Xięciu *Maurokordato* i ministrowi wojny *Koletti*.

— Dnia 5 —

Paryżki Dziennik *Konstytucjonista* umieścił następujący list z *Marsylii* pod d. 7 sierpnia: „Statek pocztowy angielski, wypłynąwszy d. 4 lipca z *Napoli di Romania*, zawinął w tej chwili do tutejszego portu, i przywiózł listy kapitana *Hamilton* do rządu angielskiego. Odebrany przez tenże statek list do znakomitego kupca tutejszego, pisany d. 2 lipca, donosiłszy o wypadkach poprzedzających przybycie egipcyan pod *Argos*, dodaje: „*Ibrahim* basza, niny w swoją potęgę, polegając na doniesieniach, jakie odbierał o wewnętrznym stanie półwyspu, w pochodnie swoim ku *Napoli di Romania* doznał dzielnego odparu, który go tem więcej przeraził, iż wszystkie korpusy greckie, które spotykał, zdawały się być w niemożności stoczenia z nim bitwy, a ustępując zostawiły mu wolne przejście, przez *Messenię*, *Arkadyę* i *Argolis*. Wszakże kilkaset ludzi, których rząd grecki wysłał z *Napoli di Romania* dla wzmocnienia wojska, stojącego przy młynach, ubiwszy *Ibrahimowi* blisko 600 ludzi, między którymi jest siostrzeniec jego i Gubernator wyspy *Kandyi*, *Omer* basza, przymusił go do cofnięcia się w nieładzie ku *Argos*. Widząc *Ibrahim* basza niebezpieczne swoje położenie, opuścił śpiesznie *Argos* d. 29 czerwca dla zbliżenia się, jak najprędzej do *Messenii*, nim rozmaite korpusy greckie, na które nie uważał, zbiorą się i przetną mu odwrót. Generał *Kolokotroni*, który się znajdował w *Trozenia*, donosił rządowi, iż *Ibrahim* ciągnąc przez *Kili*, *Agenitzę* i *Arni*, wrócił d. 1. lipca z całym swoim wojskiem do *Trypolizy*. Dodaje, iż użył wszelkich potrzebnych środków, aby nieprzyjaciel nie umknął; zapewnia oraz, iż egipcyanie mają przecięte związki, i cierpią zupełny brak wody, oraz żywności, a tak pozostanie im tylko wybór, albo poddać się, albo orężem uwolnić się z tak smutnego położenia. *Kolokotroni*, opasawszy tym sposobem nieprzyjaciela, wydał odezwę do wojska swego.”

Paryżki Dziennik *Rozpraw* zawiera list z *Livorny* pod d. 5 sierpnia, który wyraża, iż kapitan pewnego okrętu Jońskiego donosił, że d. 13 lipca pokazywano mu w *Marathonisi* list *Kolokotroniego* do jednego z urzędników greckich, obymający dokładne szczegóły o odwrócie *Ibrahima* baszy do *Trypolizy*. Widząc *Ibrahim* niemożność posunięcia się ku *Patras*, zwrócił się ku *Navarino*; lecz *Kolokotroni* i *Petimezza* zaszli mu drogę i kilkakrotnie porazili, poczem *Ibrahim* basza oświadczył chęć kapitulowania. Miał utracić

blisko 5000 ludzi, i został raniony w prawą rękę. Listy z *Nauplii* obymają także powyższą wiadomość.”

— Dnia 6. —

List z *Wenecyi* pod d. 5 sierpnia (pisze *Powszechna Gazeta* niemiecka) donosi, iż przybycie okrętu, który d. 21 lipca wypłynął z *Korfu*, wznowiło tam pogłoskę o bliskiem ukończeniu tegoroczney kampanii. *Ibrahim* basza, którego śmiały pochód w głąb *Morei* wzbudził różne marzenia w głowie przyjaciół tureckich, stoczywszy z *Kolokotronim* kilka bitew, zawsze niepomyślnych, został wzięty w niewolę wojenną z częścią swego wojska, a tak od razu spełnił wielki plan Porty. Kutter angielski, płynący prosto z *Napoli di Romania*, zawinął d. 20 lipca do *Korfu*, i miał przywieźć tę ważną wiadomość.

WYSPY JOŃSKIE.

Gazeta Korespondent Warszawski, umieściła pod artykułem *London* d. 6 sierpnia co następuje: Listy z *Korfu* pisane, zawierają przyjemne wiadomości o uniwersytecie grecko jońskim, który tam przez wspólne usiłowania rządu i prywatnych jest założony. Lord *Guilfort* jest prezydentem i wspólnomyślnym protektorem tego uniwersytetu. Kilku młodych greków przeznaczonych do stanu nauczycielskiego jego kosztem odbierało nauki. Już teraz posiada uniwersytet dobrych profesorów, między innymi *Karandina* do *Matematyki*, *Pharmakidesa* do *teologii*, *Akophnosa* i *Philetasa* do *Filologii*, *Spatego* do *historii naturalnej*. Pod nazwiskiem *Ephebeon* znajduje się szkoła przygotowawcza, licząca 135 uczniów; z niej dopiero po odbytych popisach, przechodzi młodzież do uniwersytetu, gdzie tytuł *Philologii* i mundur otrzymują. Takich *Philologów* czyli uczniów znajduje się w uniwersytecie 76. Pilność, żywość, szlachetna przystojność tych młodych greków, na każdym, co *Korfu* zwiedza, przyjemne robi wrażenie. Spodziewać się można że grecy tutejsi w krótkim czasie wielkie postępy uczynią. Biblioteka ma dopiero 8000 tomów, ale się pomnaża codziennie przez dary. Król duński przysłał jej kilka ważnych dzieł, a *Rossyjski* minister w *Turyunii* P. *Mocenigo* zapisał jej na swój zbiór bogaty. Instytucya ta wielki wpływ na przyszłość *Greoy* mieć będzie.

ANGLIA.

London d. 12 sierpnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Dnia 1 stycznia 1824 bank tutejszy miał w kassie swojej 12 milionów funtów szterlingów złotem, a ilość ta zmniejszyła się potem do 4 milionów funt. szterlingów.

Robota drogi po *Tamizę* zwraca powszechną uwagę. Xiążę *Wellington* oglądał ją kilkakrotnie, przez co okazał, iż go skutek tego przedsięwzięcia mocno obchodzi.

Ostatnie listy z *Sunderland* donoszą o zupełnem przytłumieniu rozruchu, który tam przez kilka dni panował. Dzielne środki policyjne, i poociągnięcie do sądu hersztów rozruchu, przywróciły obłąkanych maytków do porządku. *Gazety* tutejsze umieściły notę, którą podali oni do ministra sekretarza stanu spraw wewnętrznych, a w której postępowanie swoje uniewinniają.

Odebrane tu wczora listy z *Tryestu* i *Livorny* pod d. 29 lipca donoszą, iż *Ibrahim* basza w bitwie pod *Koryntem* został raniony w ramię, wzięty w niewolę wojenną i zaprowadzony do *Nauplii*. Wojsko tureckie, które wysiadło w *Navarino*, cofnęło się ku *Patras*. Kapitan *Tombasis*, admirał *Miaulis*, i inni oficerowie morscy greccy udzieliли tę wiadomość różnym okrętom, płynącym ze *Stambułu* i *Smyrny* do portów włoskich.

Wczora odprawiło się tu zgromadzenie powszechnego towarzystwa żeglugi statkami parowemi. Zdano sprawę o czynnościach, w przeszłym półroczu. Przez ten czas, towarzysstwo, mimo przeszkód, jakich doznało szerególniej dla braku machin parowych, wybudowało lub kupiło 15 statków poczo-

wych, które regularnie odbywają żeglugę między Londynem a Hamburgiem, Ostendą, Calais, Boulogne, Dieppe, Dunkierką, Yarmouth, Ramsgate, i Margate; czasem zaś są używane do potrzeby krajowej i przedsięwzięć prywatnych. Cały dochód z frachtu wynosił blisko 27,000 funt. szterl.; wydatków było blisko 17,000 f. s. pozostało więc czystego zysku 10,000 f. s. Dyrektorowie chcą dać 8 procentów dywidendy, i mają nadzieję, iż w przyszłym półroczu także dywidenda nastąpi, a zatem roczny zysk towarzystwa uczyni 16 procentów.

Gazety z Nowego-Yorku pod d. 18 lipca donoszą, iż upały w Zjednoczonych Stanach północnej Ameryki były takie, jak w Anglii. Achilles i Napoleon Muratowie, synowie byłego Króla Neapolitańskiego, złożyli w Washingtonie oświadczenie, iż jako obywateli chcą osieść w kraju Zjednoczonych Stanów, i zamysłają kupić własność nieruchomą we Florydzie.

Kommissarzom francuzkim w Peru i Chili zalecono, aby we 24 godzinach wyjechali, gdyż bez upoważnienia wdawali się w polityczne interesy. Kommissarz w Chili, będąc na obradach tamiecznego kongressu, ganił głośno wniosek względem jego rozpużczenia.

Ostatnie wiadomości z Meksyku są pod dniem 11 czerwca. Do mennicy tamiecznej przybył pierwszy transport srebra z kopalni w La Valenciana. Osobliwszem jest zdarzeniem, iż tegoż samego dnia odebrano w Meksyku mowę Pana Baring, mianą w izbie niższej angielskiej w miesiącu kwietniu, w której całe towarzystwo górnicze meykańskie nazywa marzeniem. Nie powiedziałby tego zapewne, gdyby wiedział, ile tysięcy ludzi ma ucziwy sposób życia pracuje w kopalniach meykańskich.

— Dnia 13 —

Jedna z gazet wychodzących w Plymouth donosi, iż w tamiecznej okolicy znaleziono kilka szaraficy z krajów wschodnich.

Odebrano wiadomość, iż na statku parowym *Entreprise*, który popłynął do Indyi wschodnich, zapaliły się węgle ziemne, leżące zbyt blisko kotła; niezdziwienie, któremu wyprawdzie zapobieżono, będzie nauką ostróżności nadal.

Basza Egiptu posłał niedawno Sultanowi tureckiemu kilka papugi, które wzięte z Malty, gadały tylko po angielsku. Sultan przywołał angiłka, wyznającego wiarę mahometańską, i ten wytłumaczył wszystko, co papugi gadały pochlebniego temu monarsze, za co hojnie obdarzony został.

(z Korrespondenta Warszawskiego).

Życie Pana Canning wprawdzie jest ocalonem, ale często jego słabosci dają powód do obawy, aby się z ministeryum nie oddalił, bo przynajmniej teraz nie ma takiego, któryby stratę jego mógł wynagrodzić.

Piszą z Paryża o zamysle utworzenia nowego ministeryum, i o pomnożeniu wydziałów i urzędów jeneralnych dyrektorów. Jenerał Foy ma być ministrem wojny, Pan Hyde de Neuville ministrem marynarki; P. Pasquier spraw zewnątrznych; P. Chateaubriand ministrem spraw wewnętrznych; P. Desèze ministrem sprawiedliwości; margrabia Verac domu królewskiego; P. Roy skarbu i dochodów stałych; P. Bertin Vaux dochodów niestałych; P. Bowdennaye handlu, P. Royer Collard ministrem uniwersytetu; X. Fraissinous spraw duchownych; a Xiążę Montmorenci prezydentem rady ministrów, ale bez departamentu.

W końcu roku 1824. liczoło w Anglii 24 776 okrętów handlowych.

Podług najnowszych wiadomości z Kalkuty, pochód jenerala Mowison w kraju Awakan bardzo jest utrudzony. Liczbę znajdujących się w tym kraju Birmanów podają jedni na 8000 drudzy na 10,000 ludzi. Komodor Hayes w pochodzie tym przy wzięciu trzech palisad nie doznał żadnego oporu. Ale listy prywatne zapewniają, że Hayes pobity został, miał być napadnięty obok jednej wyspy, gdzie kilka szalup utracił. Mowison wy-

ruszyć miał d. 4 marca ku rzece Aratong. Trzej naczelnicy Szainscy przybyli do Ranghun z Martabanu, przyjęci zostali ze wszelkimi honorami wojskowemi. Ofiarowali oni, przystawić natychmiast 10,000 wojska posiłkowego, a drugie 10,000 w imieniu Króla Siamu, i żądali, aby im Mataban, Tawoy i Mergay zwrócone były. Nie dano im jeszcze pewnej odpowiedzi, ale im polecono, ażeby od granicy południowo-wschodniej Awy na miasto Torigo uderzyli. Tylna straż jenerala Mowison przybyła d. 22 lutego nad brzegi Mainy.

Cztery korpusy angielskie uderzają teraz na państwo Birmańskie, pierwszy idzie przez Aussen, drugi Kaszar trzeci przez Awakan, czwarty przeciw stolicy Umerapura. Ostatni korpus tak wiele trudności z powodu samej ziemi doznaje, iż w razie gdyby nawet oporu nie doznał, dwa lata przemina, nim do wymienionej stolicy dojdzie. Sir Kampbel ma pod swemi rozkazami tylko 1,400 europejskich, półk Seapoysów 400 z gwardyi gubernatora, 140 lekkiej artylleryi i 12 dział. Jenerał Birmański Dundula otrzymał z Umerapura liczne posiłki i oprze się Anglikom zapewne pod Promie.

Wyślana roku przeszłego z okrętem wojennym wyprawa, zajęła na rzecz rządu angielskiego wszystkie między 129 i 135 stopniem położone wyspy i kraje Australii, niemniej przesmyki Appley i Klarans, nakoniec port Essington, na półwyspie Koburskiej.

Okręt handlowy Hope spodziewany tu jest z New-Sud Wallis z wełną cienką, pochodzącą z tej osady. W ogólności osada ta staje się dla Anglii coraz ważniejszą i przekonującą, że fabryki angielskie wiele i dobrych płodów pobierać z niej mogą.

N I E M C Y.

Od brzegów Menu dnia 14 sierpnia.

(z Gazety Warszawskiej).

Tegoroczny sejm Bawarski w Monachium przedłużony będzie do d. 10 września. Podczas obrad w Izbie deputowanych względem projektu o cłach, kilku członków radziło znieść zupełnie cło od przewozu towarów, ogłosić wolność żeglugi na Dunaju t. d. Co się tycze wprowadzanych do kraju towarów, żądali powiększenia cła od towarów osadniczych, tytoniu, sera, skór, płótna, przędzy bawelnianey, sukien, igieł, szelaza, zwierciadeł, tarcic i t. d., a zmniejszenia od surowych płodów, któreby można wyrabiać w kraju, od bawełny i t. d. Minister skarbu dowodził, iż prawo o zarobkach i godany projekt o cłach dobroczynny mieć będą wpływ na przemysł i handel.

Pan Leibner, kommissant kupca londyńskiego Hillenta, zawarł niedawno w Freyburgu układ z 50 górnikami, którzy przez lat 5 pod korzystnymi warunkami podjęli się pracować w kopalniach Buenos-Ayryskich w Ameryce południowej. Starszy górnik ma brać rocznie 5000 talarów. Pan Leibner wysłał już 44 górników z Freyburgu, którzy częścią przez Hamburg udadzą się prosto do Buenos-Ayres, a częścią pierwey popłyną do Anglii. Na porządzenie tych ludzi wydał wspomniany kommissant blisko 6000 talarów.

(Auszburg d. 16 sierpnia).

(z Gaz. Jour. de Francf.).

(Wyjątek gazety powszechnej).

Bucharest d. 1 sierpnia.

Goniec pewnego wielkiego mocarstwa, który opuścił Konstantynopol d. 22 lipca wieczorem, przejeżdżając przez nasze miasto, zapewniał, że całe wojsko egiptskie zostało wytepione w głąbi Morei, a sam basza zabrany przez greków w niewolę. Tegoż dnia, gdy ta smutna wiadomość do stolicy przyszła, wyszedł firman Wielkiego Sultana, zabraniający rozmawiać o rzeczach, tyczących się polityki. Listy handlowe, otrzymane tąż drogą, wyrażają tylko w ogólności, iż odbierzemy wiadomość przez następnego gońca o wielkim wypadku, który pewnie całą Europę zadziwi.

Frankfort d. 17 sierpnia.

(z teyże gazety).

Otrzymałiśmy dzisiaj z Berlina smutną wiadomość, że Hrabia Bülow, minister tajny rzeczywisty stanu, kawaler wielu różnych orderów i pierwszy prezydent szlaski, umarł nagle uderzony apoplexyą d. 11 rano w kąpielach Landeckich w Szlasku.

FRANCYA

Paryż dnia 13 sierpnia.

(z Gazety Warszawskiej).

Cztery bracia Rotschild wyjechali z obywatelami swymi z tutejszey stolicy do Londynu, jak słyhać, dla przedłużenia układu handlowego, który mają między sobą.

Generał hiszpański, *Morales*, przybył tu niedawno z Hawanny.

Gazeta, wychodząca w *Bordeaux* pisze, iż rząd nasz pozwolił zawijać okrętom kolumbijskim i innym południowo-amerykańskim do wszystkich portów francuzkich, byleby tylko nie wywieszały bandery swojej.

Dziennik *Gwiazda* umieścił następujący list z *Liworny* pod dniem 1 sierpnia: „Kapitan austriacki *André Thomas*, płynący z *Raguzy*, i kapitan francuzki *Conture*, przybyli z *Cypru*, potwierdzają wiadomość, iż grecy zabrali *Ibrahima* baszę w niewolę wojenną.“

Tutejsze towarzystwo przyjaciół sprawy greckiej, odebrało wiadomość z *Milo* pod d. 5 lipca, iż egipcyanie cofnęli się aż do *Nowarino*.

Generał *Livron*, agent Baszy egipskiego, mający za kilka dni udać się z *Marsylii* na powrót do *Alexandryi*, otrzymał od rządu francuzkiego kilka dział z wozami amunicyynemi, dla terażniejszego swego Pana, *Mehmeda Alego*. Dom handlowy *Odiar Aubert* ma zlecenie kupować potrzeby wojenne, i wkrótce odbierze rozkaz, aby z fregaty kazał budować dla wspomnianego baszy.

Goniec gabinetowy hiszpański, wracając z tutejszey stolicy do *St. Ildefonso*, wziął z sobą dentystę francuzkiego, aby Monarchę jego uwolnił od bólu zębów.

Minister wojny, mający dnia 22 wyjechać do *Lunevillu*, zwidził wszystkie twierdze w królestwie, a z tey podróży, wynoszący przeszło 420 mil niemieckich, powróci do Paryża dopiero 12 października. Podczas jego niebytności zastępować go będzie baron *Damas*, minister spraw zewnętrznych.

— Dnia 16 —

(z Korrespondenta Warszawskiego).

Król dawał onegdaj prywatne wysłuchanie Xięciu *Villa Hermosa*, K. Hiszpańskiemu posłowi, a później Hrabieciu *Bray* ministrowi Bawarskiemu.

Wiadomość o uznaniu niepodległości Rzeczypospolitey Hayty, sprawiła wielką radość. Kilka domów handlowych zakupuje już towary, w celu posłania na tę wyspę.

Dziennik *Mémorial Bordelais* utrzymuje, że zamierzone wkroczenie wojsk francuzkich do Hiszpanii, na przełożenie rządu hiszpańskiego, albo angielskiego, wstrzymane zostało i że obóz pod *Bajonną* tylko z dwóch do trzech tysięcy składać się będzie.

Wynalazca nowej maszyny do kierowania balonami, posłał akademii umiejętności jey model, obowiązując się zrobić go, jeśli 200 prenumeratorów mieć będzie.

HISZPANIA.

Madryt dnia 4 sierpnia.

(z Gazety Warszawskiej).

Słyhać, iż 150 osób ma być skazanych na

wygnanie z kraju. Do liczby ich ma należeć Xiążę *Infantado*, Hrabia *Torrealtta*, Xiądz *Cyryli*, Biskup *Malagi*, i kilku royalistów, którzy głośno ganiłi czynności nowego Xiążęcia *Pokoju*.

Generał *O'Donel* został mianowany jeneralnym inspektorem artylleryi, a Xiądz *Castro Terreno* obeymie na jego miejscu dowództwo w dawney *Kastylii*. Pierwszy okazał się zapalonym, a drugi umiarkowanym.

Nie zaniechano jeszcze myśli o przywróceniu inkwizycyi. Król *Jmć* przesłał jeneralnym prokuratorom pismo podane od Rady *Kastylijskiej*, i nalegające o przywrócenie tego trybunału, aby zdanie swoje w tey mierze oświadczyli. Naczelnik kapituły *Metropolitalney Toledańskiej*, pojechał do *St. Ildefonso*, w celu starania się u dworu o przywrócenie inkwizycyi. Lecz dzisiejsza gazeta tutejsza umieściła następujące postanowienie królewskie: „Gdy Król, Pan nasz, został uwiadomiony o rozporządzeniach jeneralney dyrekcyi skarbu, względem opłaty podatków z dóbr inkwizycyi, rozkazuje przeto Król *Jmć*, aby te dobra, nie tylko bieżące podatki, ale i zaległe zapłaciły.“ Postanowienie to jest wydane d. 15 lipca.

Od granic hiszpańskich dnia 7 sierpnia.

(z Korrespondenta Warszawskiego)

Donoszą z *Barcellony*, iż kapucyn *Argangel*, znany jako nieprzyjaciel liberalistów, wyjechał stąd do *Madrytu*, w towarzystwie jednego ożlonka z każdego klasztoru kapucyńskiego tey prowincyi. Pan *Armanget Dalman* z *Kudels*, mianowany sędzią kryminalnym, wtrącony został do więzienia, za to: że pod rządem kortezów, urząd sędzię sprawował. Sąd w *Lerydzie*, skazał był królewskiego ochotnika na szubienicę, za zabicie konstytucyynego żołnierza z milicyi; ale kat nie chciał pełnić swojego obowiązku, pczém *Alkad* zrobił zapytanie, co w tym razie robić ma, gdyż za utrzymanie spokojności publiczney nie ręczy, jeśli by skazany w *Lerydzie* miał być powieszony? Posłano kata z *Barcellony*, aby wyrok wykonał.

Wczora zabity został w pojedynku młody oficer francuzki margrabia *Valori*. Przyczyną kłótni było rzucanie gałkami chleba przy stole, co oficera tak obraziło, iż próżną butelką rzucającego ugodził.

AUSTRYA.

Wiedeń dnia 8 sierpnia.

(z Korrespondenta Warszawskiego).

Dnia 13 t. m. odbył się tu obrzęd pogrzebowy Królewsko-Neapolitańskiego posta, Xięcia *Ruffo*. Exekutorem swojego testamentu mianował nieboszczyk Xięcia *Metternicha*.

Oddział wojska Austriackiego, wracającego z Królestwa Neapolitańskiego, przechodził już przez *Florenocyą*.

Xiążę *Maxymilian* Saski zaślubi Xiężniczkę *Maryą Ludwikę Karolinę Lukka*.

Parlament wysp jonskich postanowił, że okręty angielskie, jonskie, albo austriackie, do portów wysp przybywające, tylko 30 od wartości przywozowych płodów lub towarów opłacać mają. Okręty każdego innego narodu opłacać będą 150.

— Dnia 14. —

(z Gazety Warszawskiej).

Bieg gońców między stolicą tutejszą a *Stambułem* jest bardzo częsty, czego powodem są zapewne nader ważne okoliczności, które jednak dotąd gruba zaćma pokrywa. Gońcy odbywają spolicie tę drogę, wa 12 lub 13 dniach.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler

w Drukarni Redakcyi.